

Biron, Petr, mecenáš, narozen 15. 2. 1724, Mitava (Lotyšsko), zemřel 13. 1. 1800, Gellenau (Polsko).

Nejstarší syn Ernesta Johanna Birona a Benigny Gottlieby von Troth. Dětství strávil na dvoře v Petrohradu, kde získal vztah k umění. Zde pobýval až do roku 1740, kdy byl se svou rodinou vyhnán do exilu na Sibiř, kvůli palácovému převratu a následnému nastolení panovnictví Anny Leopoldovny. Trest byl zcela zrušen za vlády Petra III. roku 1762. Petr Biron převzal následujícího roku regentství nad trůnem Kuronska a Zemgale po svém otci, ale formálně převzal moc až po otcově abdikaci v roce 1769. Vévodský titul byl Bironovi udělen až v roce 1772.

Petr Biron podnikal časté cesty do zahraničí, kde udržoval přátelské vztahy s umělci a nakupoval nejen umělecká díla, ale i četné pozemky. Jeho cestování však vedlo k nestabilní situaci v politické oblasti. Mezi Bironem a správci jeho země začaly vznikat spory, které se snažila vyřešit Bironova manželka Anna Charlotta Dorothea. Spory vyústily až k carevně Kateřině a Petr Biron se musel roku 1795 vzdát vévodství. Poté se se svou rodinou přestěhoval na zahaňské panství v Dolním Slezsku a střídavě žil v Náchodě, Berlíně a Praze.

Svá poslední léta strávil kníže Biron v Zaháni ve Slezsku, kde vystavěl sídlo se svými sbírkami uměleckých předmětů, koncertní síní a divadlem, ve kterém působila jeho dvorní kapela. V Mitavě založil gymnázium, do kterého pozval učence i umělce a dal také zbudovat několik vesnických škol v Náchodě. V neposlední řadě změnil robotní povinnosti na plat. V Mitavské akademii s divadlem působil jeho herecký a hudební soubor. V rámci působení tohoto souboru zde účinkovala od roku 1782 například pěvkyně a učitelka jeho dcer Tekla Batková se sestrami a od roku 1785 zde působil Johann Adam Hiller jako kapelník.

Na zámku v Náchodě přispěl ke kulturnímu rozmachu zřízením dalšího divadla roku 1797. Spolu s ním nechal vystavět i letní divadlo na Červeném vrchu, které bylo otevřeno 29. října 1797 Mozartovou operou **Don Juan**. Toto dílo provedla dvanáctičlenná kapela spolu s desetičlenným hereckým souborem. Divadlo bylo tvořeno z osmi scén se dvěma pokoji, zahradou, lesem, ulicí, modrou jizbou, sálem se sloupy a nechyběly ani rekvizity dřevěného koně či stroj na déšť. Čtyřikrát týdně se zde prováděly opery, singspiely, veselohry a dramatická díla spolu s bály, hostinami pro chudé, ohňostroji a návštěvami krasojedců a akrobatů. Do jeho služeb zde patřil i kapelník a skladatel Tomáš Václav Tuček, herci Friedrich Wilhelm Arnoldi, Karl Franz Guolfinger von Steinsberg a mnoho dalších. O kvalitách tohoto uměleckého souboru svědčí nejen jeho ohlas v širších divadelních kruzích,

což dosvědčuje dochovaná žádost o angažmá herce Schwarze z Norimberku, ale také jeho vliv na amatérské hudebníky a herce z Bironova panství, kteří uvedli nejen operu *Don Juan*, ale 14. srpna 1799 i hru Johanna Friedricha Jüngera *Die Entführung*.

V roce 1799 se rozhodl navštívit lékaře šlechtického rodu von Mutia na zámku *Gellenau*, kde *umírá 13. ledna 1800*. Jeho ostatky byly následně převezeny do zaháňského kostela *Milosti*.

Literatura

I. Lexika

OSN.

Bohadlo, Stanislav: Biron, Petr (Starší divadlo v českých zemích do konce 18. století. Osobnosti a díla, 2007, s. 59–60).

II. Ostatní

https://de.wikipedia.org/wiki/Peter_von_Biron

<http://severovychod.jaybee.cz/pamatky-nachoda/petr-vevoda-kuronsky-zahansky-1792-1800>

<https://www.zamek-nachod.cz/cs/o-zamku/historie>

Natálie Vančurová